

חוות הדעת ופסק הדין – מישורים מקבילים

פלוגית קבלה תרומת ביציית ממנה ילדה לא מכבר בן (להלן "הקטין").
על בקשת האם לקבוע את מעמדו ההלכתי של הקטין לענין חוק נישואין
וגירושין, נכתב פסק דין שמוכא לעיל עמ' 159-172.

חוות דעת הלכתית על מעמדו של הקטין נכתבה ע"י היחידה למשפט
עברי (אגף ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים), והיא מובאת במלואה לעיל עמ'
40-23.

מקריאה שטחית נראים חוות הדעת ופסק הדין כמתנגשים חזיתית. אך אין
טעות גדולה מזו.

עיון במסמכים אלו מצביע על מגמות שונות והתייחסות לנקודות שונות,
ללא מחלוקת הלכתית מהותית כלל.

גרעינה של חוות הדעת הוא דיון הלכתי טהור על מעמדו של קטין הנולד
מתרומת ביציית בישראל, כאשר לא ניתן לקבל נתונים על אמו הגנטית.

המסקנה של חוות הדעת ברורה ומוסכמת על פוסקי דורנו, שהקטין מותר
לבוא בקהל כיהודי כשר לכל דבר.

לעומת זאת, גרעינו של פסק הדין נמצא במישור שונה לחלוטין.

פסק הדין מצביע על כך שכדי לקיים את חוק תרומת ביציית תש"ע-2010,
על המערכת הרפואית לקבל אישור יהדות של תורמת הביציית.

החוק קובע בסעיף 13(ה) כי אין לאשר תרומת ביציית בלי שהרופא
האחראי קבל אישור כי התורמת היא בת דתה של הנתרמת. במקרה הנדון לא
קבל הרופא האחראי אישור תקף ליהדותה של התורמת, כלומר, התהליך בוצע
שלא בהתאמה לחוק.

משום כך קבע בית הדין בפסק דינו, שאינו מוכן לקיים דיון **מוקדם**
בכשרותו של הקטין, כל עוד אי חוקיות התהליך לא תבוא לידי תיקון.

גם בית הדין יודע שבעתיד, כאשר יבוא הקטין להירשם לנישואין,
כשרותו תוכר (כמבואר באריכות בחות הדעת) כפי שכבר נפסק בכמה וכמה
פסקי דין רבניים*, אך בית הדין לא מוכן עכשיו להיות שותף להפרת החוק,
הפרה אשר ניתן לתקנה ללא קושי, כמפורט בפסק הדין.

דומני, שפרסום תקנה מתאימה לבירור יהדות פשוט וקל של תרומות
ביציית מכאן ולהבא, יוכל לסייע מאד גם לקבלת פסק דין מוקדם המכשיר את
יהדותו של קטין.

* ראה למשל: אסיא קא-קב, 84-78; אסיא קט-קי, 73-61; 91-74.